

Carta Europea de Formació i Períodes de Pràctiques de Qualitat

www.qualityinternships.eu

Preàmbul

Considerant que:

- les persones joves cada vegada ho tenen més difícil per fer el salt del sistema educatiu al mercat laboral –estan afectades de manera desproporcionada per l’atur i s’enfronten a reptes estructurals a l’hora de trobar feina de qualitat i estable, així com per guanyar un salari digne;
- els sistemes que ofereixen una primera experiència laboral, com ara les pràctiques i l’aprenentatge professional, faciliten la integració dels joves al mercat laboral, aplanen el camí entre l’educació i l’ocupació i ajuden a desenvolupar competències útils en el mercat laboral;¹
- no tots els estudiants tenen l’oportunitat i els recursos econòmics necessaris per seguir una formació de qualitat (pràctiques i aprenentatge professional) com a part d’un programa de formació a l’escola o la universitat, incloent-hi programes a l’estranger;
- cada vegada hi ha més indicis que llocs de treball de qualitat per a gent jove estan sent substituïts per períodes de pràctiques fora de l’educació reglada;
- la manca de pautes de qualitat clares dificulta que les pràctiques i l’aprenentatge professional assoleixin el seu objectiu principal com a oportunitats de formació que desenvolupin els coneixements pràctics de la gent jove; i
- calen més estudis i una millor supervisió del mercat laboral en aquest sentit.

1 La Carta defineix l’aprenentatge professional com una formació orientada al treball que s’integra en la formació professional i es duu a terme o bé únicament al centre de formació o bé en una combinació del centre de formació i el lloc de treball, sempre com a part d’una educació reglada que atorgui crèdits.

La Carta defineix les pràctiques com un dels casos següents:

a) una part de l’educació superior que atorgui crèdits i en la qual els becaris tinguin la condició d’estudiants, així com accés a serveis com ara préstecs per a estudiants, residències d’estudiants, assegurances de salut, beques, etc.

b) fora de l’educació reglada (o després de la graduació), sense generar crèdits per a un diploma. Algunes pràctiques en aquesta situació poden manca de cobertura jurídica o fins i tot ser il·legals.

c) qualsevol altra forma similar d’experiència laboral que s’ofereixi a les persones joves com una oportunitat de formar-se en un lloc de treball.

Exhortem totes les entitats que ofereixen pràctiques o aprenentatge professional a donar exemple mitjançant un ferm compromís amb els estàndards de qualitat i l'aplicació d'un codi de conducta clar i coherent.

Instem els països europeus, les institucions europees i els interlocutors socials² a assumir un compromís per establir marcs de qualitat jurídics per a les pràctiques i l'aprenentatge professional (o, si s'escau, reforçar els marcs existents).

Demanam a les entitats que ofereixen pràctiques o aprenentatge professional, així com als responsables públics, que adoptin un sistema de certificació i garanteixin el reconeixement dels coneixements i les competències que es desenvolupen durant els períodes de pràctiques o aprenentatge professional.

L'aplicació d'aquesta Carta no és motiu per reduir les proteccions generals que estableixen les lleis nacionals.

² Els interlocutors socials de la UE ja es van comprometre a augmentar la quantitat i qualitat dels períodes de pràctiques i aprenentatge professional en el seu Acord per a Mercats Laborals Inclusius, signat el març del 2010.

Article 1

Estem convençuts que **les pràctiques i l'aprenentatge professional haurien de ser, abans que res, una experiència formativa i, per tant, creiem que:**

- les pràctiques i l'aprenentatge professional en cap cas no haurien de substituir llocs de treball;
- les pràctiques i l'aprenentatge professional ben estructurats ajuden la gent jove a adquirir experiència pràctica i afegir coneixements pràctics a les qualificacions que hagin adquirit prèviament mitjançant formació reglada o no reglada;
- les pràctiques i l'aprenentatge professional ajuden els joves a orientar-se professionalment i els ofereixen una perspectiva més àmplia de diversos sectors;
- les pràctiques i l'aprenentatge professional proporcionen una experiència laboral reconeguda que serveix per desenvolupar les competències de la gent jove i en potencia les capacitats professionals;
- els becaris o aprenents han de ser orientats per un supervisor competent i tenir accés a canals d'avaluació i queixa funcionals que serveixin per fer un seguiment del progrés i la qualitat de les pràctiques o l'aprenentatge professional; i
- al principi de les pràctiques o l'aprenentatge professional, els becaris o aprenents han de rebre informació sobre els seus drets socials i laborals, els representants dels treballadors, les seves responsabilitats envers l'organització i els riscos per a la salut i la seguretat que puguin trobar-se en el transcurs de la seva activitat, a més de rebre la protecció social corresponent.

Article 2

Creiem que **les pràctiques (com a part de l'ensenyament superior) i l'aprenentatge professional haurien de complir els següents requisits:**

- tenir un contracte escrit i legalment vinculant entre el centre educatiu, el becari/aprenent i l'organització d'acollida que enumeri els principis generals de les pràctiques/aprenentatge professional, incloent-hi els crèdits que genera de cara a l'obtenció d'un diploma, així com una descripció dels objectius pedagògics i les tasques que comporta el contracte;
- la durada i les tasques de les pràctiques/aprenentatge professional han de ser coherents amb els objectius pedagògics específics acordats amb l'estudiant al principi de les pràctiques/aprenentatge professional;
- assessorament durant tot el període de pràctiques/aprenentatge professional per un o més supervisors que hagin rebut formació específica per a aquesta funció;
- dret del becari/aprenent a ser indemnitzat pels costos associats a les pràctiques/aprenentatge professional o, com a solució alternativa, a rebre vals de menjar, allotjament i títols de transport públic;
- una remuneració digna per la feina que vagi més enllà dels requisits establerts al contracte de pràctiques/aprenentatge professional, incloent-hi el pagament de les hores extres; i
- criteris d'avaluació clars per al període de pràctiques/aprenentatge professional.

Article 3

Creiem que les pràctiques no haurien d'existir fora del context d'una educació reglada, però les que existeixin haurien de complir els següents requisits:

- tenir un contracte escrit i legalment vinculant que estableixi la durada i remuneració de les pràctiques, així com una descripció dels objectius pedagògics i les tasques que comporten;
- una remuneració digna que sigui igual o superior al llindar de pobresa de la UE (60% dels ingressos medians) o el sou mínim estatal (el que sigui més favorable), que correspongui a les tasques que dugui a terme el becari i la quantitat d'hores treballades (pagant les hores extres a part). La remuneració de les pràctiques s'ha de regular per llei o en convenis col·lectius, segons les pràctiques habituals a cada estat;
- les pràctiques haurien de limitar-se als estudiants i les persones que s'acabin de graduar, mentre que la seva durada no hauria de superar un nombre raonable i fix de mesos;
- indemnització pels costos associats a les pràctiques;
- afiliació del becari a la seguretat social, especialment pel que fa a cobertura sanitària, prestacions per atur i pensions;
- avaluacions intermèdies, discussió de la possibilitat de ser contractat com a treballador permanent durant el període de pràctiques i avaluació final en acabar les pràctiques;
- limitació del nombre de becaris que pot acollir una mateixa organització; i
- publicitat transparent que inclogui una descripció detallada de les tasques i les condicions laborals.

Article 4

Exhortem les autoritats competents a **adoptar gradualment les següents polítiques de suport i supervisió per a una millor implementació de pràctiques de qualitat:**

4.1. Marc jurídic i reconeixement de les competències

- les pràctiques haurien de ser reconegudes per les lleis estatals i els ocupadors haurien de rebre assessorament jurídic sobre el procés d'implementació;
- cal desplegar mecanismes a escala europea per facilitar l'intercanvi de bones pràctiques en aquest àmbit i la implantació dels principals requisits perquè les pràctiques siguin de qualitat;
- cal crear sistemes estatals i europeus de certificació i reconeixement dels coneixements i les competències que s'adquireixin durant les pràctiques per facilitar la integració de la gent jove al mercat laboral i la seva mobilitat laboral.

4.2. Supervisió i estadístiques

- és necessari compilar estadístiques sobre les pràctiques tant a escala estatal com a escala europea, centrant-se particularment en el nombre de pràctiques disponibles, la seva durada mitjana, les prestacions socials ofertes als becaris, els imports pagats als becaris i l'edat mitjana dels becaris; i
- cal crear una vista general (a escala estatal i europea) dels diferents sistemes de pràctiques i el seu lloc dins del marc jurídic.

4.3. Partenariats

- els partenariats nacionals entre escoles, universitats, entitats de la societat civil i els interlocutors socials haurien de rebre encoratjament i suport;
- cal encoratjar i donar suport a l'augment dels préstecs per al desenvolupament professional i les quantitats invertides en formació pels ocupadors;
- els centres educatius haurien d'assessorar la gent jove en la cerca de pràctiques adequades; i
- les organitzacions d'estudiants i els sindicats haurien d'estar disponibles per guiar els becaris en tot moment durant el període de pràctiques.

Traducció al català per Alistair Ian Spearing Ortiz.